



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 243. Num licitum sit ob defensionem bonorum temporalium occidere injustum illorum invasorem, idque fiat absque eo, quod incurratur irregularitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Quæst. 242. An licitum sit ad defensionem proprii honoris & famæ, dum ea aliter salvari nequit, injustum illius invasorem occidere vel mutilare, & exinde non contrahitur irregularitas?

R Esp. Non convenite in eo usque quaque AA. affirmant Suar. l. c. f. 1. n. 5. & G. Tanner. Tom. 3. d. 4. q. 8. n. 73. Clar. §. Homicidium. n. 26. citans Bart. in L. 1. c. unde vi. n. 8. Pirh. h. t. n. 80. supponunt hi AA. absi lute, nullâ aliâ viâ evitari posse gravem jacturam proprii honoris, ratio illorum satis est efficax, nimirum quod honor & fama sint altioris & præstantioris Ordinis, quam bona fortunæ, æquiparanturque ipsi vitæ; ita, ut vir honestus magis metuat gravem jacturam famæ & honoris, quam mortis, juxta L. 1. §. penult. ff. quod metus causa. adeoque, si liceat pro defensione bonorum, ut dicitur q. seq. quin & vitæ, occidere eum, à quo imminet gravis jactura bonorum, multo magis aut æquè licebit pro defensione honoris & famæ. Negant è contra apud Pirh. n. 179. Sylv. v. Homicidium. 3. q. 4. dicto 1. Navar. L. 5. conf. 6. n. 4. h. t. Avil. l. c. p. 3. d. 5. f. 3. du. 2. §. ex his sequitur. Laym. L. 3. tr. 3. p. 3. c. 9. n. 3. Gutt. 99. can. tr. 2. c. 6. n. 43. Mol. de 7. & 7. tr. 3. d. 72. n. 5. Wiestn. h. t. n. 34. ex ea ratione, quod rarissime detur casus, in quo pro defensione famæ & honoris id liceat, cum ordinariè loquendo fama & honor non tantum aliis competentibus mediis reparari possit, sed & aliâ viâ, ne lædatur, salvari potest, & in specie, dum imminet injuria personalis, seu infamia irroganda publicè fugiendo, non secus ac dum periculum vitæ imminet ab invalore. Quod tamen distinguunt utriusque sententiæ AA. ita, ut procedat, si fuga non sit probrofi, seu, si fugere potest, non tantum sine periculo vitæ, sed & sine dedecore & infamia; qualiter fugere potest Clericus vel Religiosus, & homo vilis conditionis, aut in eo loco ignotus, & hinc fugere tenetur ad servandum moderamen inculpatae tutelæ, & vitandam irregularitatem; & qualis non est vir nobilis & militaris, cui probrosum, si invalorem fugiat, ac proinde non peccat, nec fit irregularis, si persistat, seque defendat, etiam occidendo invalorem, ut verisimilius defendunt Covar. l. c. p. 3. §. unie. n. 1. & 4. Cönninck. d. 18. du. 6. n. 90. Bonac. de cens. d. 7. q. 4. p. 6. n. 4. Wiestn. n. 36. nec tale homicidium in foro sæculari puniri penâ saltè ordinariâ, ait Pirh. cit. n. 79. quamvis tamen, ut idem citans pro hoc Navar. man. c. 27. n. 211. & Laym. ubi ante incurrat irregularitatem ex defectu lenitatis non fugiendo, dum potest, quia mansuetudini & Christianæ charitati magis conforme tolerare injuriam, nisi tamen fugiendo se periculo exponeret, ne aggressor velocior cursu ipsum assequeretur, & ex fuga factus audacior illum occideret, aut mutilaret. De cætero reflectendum ad propositiones damnatas, huic sententiæ neganti admodum faventes, & tantum non eam exprimentes quarum prima est Alexand. VII. Septima, & sic habens: *Licitum est religioso vel Clerico calumniatorem gravia crimina de se vel religione spargere munitantem occidere, quando modus se defendendi non suppetit, aut suppetere non videtur, qualis cum Religioso & Clerico suppetat, nempe fuga secundum dicta paulò antè, utique illicitè se defendit occidendo alterum; altera Innoc. XI. fas est viro honorato occidere invalorem, qui nititur calumniam inferre. Idem quoque dicendum, si quis impin-*

gat alapam, vel fuste percutiat, & post impactam alapam vel ictum fustus statim fugit, de quibus videntur, qui ex professo in propositiones ab iis Pontificibus damnatas scripserunt.

Quæst. 243. Num licitum sit ob defensionem bonorum temporalium occidere injustum illorum invasorem, idque fiat absque eo, quod incurratur irregularitas?

R Esp. Primò: Ob bonorum legitime possessorum, dum magri momenti sunt, nec aliter defendi aut recuperari possunt, defensionem, licetè invalorem iniquum mutilare & occidere, docent Per. Nav. l. 3. de rest. c. 4. n. 418. Clar. v. homicidium. n. 25. citatis plurimis aliis, dicens communem Legistarum, Covar. in Clem. si furiosus. p. 3. §. unie. n. 6. infine. Suar. de cens. d. 46. f. 2. n. 10. Less. l. 2. de just. c. 9. du. 1. i. dicens sententiam hanc practicè tutam, & in rigore juris veram. Castrop. de cens. d. 6. p. 15. §. 8. an. 7. cum satis communi aliorum. Arg. l. 1. c. unde vi. & ex ea ratione, quod cum, tale homicidium non sit omnino voluntarium, ac per se intentum, cum solaterum suarum defensionem tendatur, ex qua cædes per accidens sequi censetur, tum quia bona quodammodo vitæ, ad quam conservandam sunt necessaria, æquiparantur, ut cum gl. communiter recepta in L. Advocati. c. de Advocatis, divers. judicior. Clar. l. c. Tiraquell. de Nobilit. e. 31. an. 364. Pirh. h. t. n. 86. Reiffenst. n. 138. Wiestn. n. 40. adeoque si ad vitam tuendam occisio est necessaria defensio, & licet, ita etiam dum necessaria est ad servanda bona temporalia magni momenti, saltè quorum amissione constitueretur quis in extrema vel gravi necessitate ratione status tuendi, Ad hæc, nisi permilla in hoc casu esset etiam occisio, homines improbi læpius moverentur ad diripienda bona, ut ex Suar. l. c. n. 7. Pirh. Reiffenst. Wiestn. l. cit. quæ in contrarium opponuntur ab adversariis, quia præcipuè spectant irregularitatem, diluunt paulò pôst. Dixi tamen primò: *bonorum legitime possessorum*; nam non licet occidendo defendere ea, ad quæ jus inchoatum habemus, & quæ nos possessuros speramus, cum id ipsum damnatum ab Innoc. XI. propositione 32. uti & damnata est hæc propositio: *licitum est tam heredi quam legatario contra injustè impediendum, ne vel hereditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter (id est, defensione occisiva) defendere, sicut & jus habenti in Cathedralam vel Præbendam contra earum possessionem injustè impediendum, rationes justas damnationis harum propositionum vide apud Scriben. in propositiones damnatas. Dixi secundò: res magni momenti*; ob res enim exigui momenti servandas contra invalorem earum, dum aliter servari nequeunt, non licet occidere invalorem hodie dum certum est ex damnata ab Innoc. XI. hac propositione: *regulariter occidere possunt furem propter conservationem unius aurei. Dixi tertio: si res alio modo defendi, aut ablata recuperari possunt*; quia si id fieri potest, v. g. clamando, alios in auxilium evocari, vel invalorem capiendi, vel si rem in judicio aliove modo moraliter certò recuperandam constet, non licet talis occisio, quia est contra moderamen inculpatae tutelæ. Arg. l. 1. c. unde vi. Sic exposita responsio extenditur quoque ad Clericos, ut & hi non secus ac Laici bona ad vitam necessaria licetè & impunè contra injustos invalores, etiam vi & armis, & adhibitâ etiam occisione illorum, si aliter fieri nequit, defendere liceat; quia jus hoc naturale est, ut constat

ex c. olim. de rest. spol. ad eoque id specialiter non inhibitur Clericis, ut Pirh. h. t. n. 91. cum Suar. l. c. n. 10. contra gl. in c. suscepimus. h. t. v. ligaverunt. Abbatem ibidem n. 3. & n. 4. & alios quosdam, afferentes Clericum fieri irregularem, qui, si mortis periculum effugere potuit, occidit alium ad se suaque defendenda. Sed de irregularitate speciatim.

2. Resp. Secundò: Sed neque in dicto casu incurritur irregularitas, ut speciatim Covar. l. c. n. 6. in fine. Suar. l. c. n. 4. Less. cit. c. 9. n. 73. Barb. in c. interfecisti. h. t. n. 4. Gonz. in c. si perfodiens. h. t. n. 11. Wiestn. cit. n. 40. Castrop. l. c. citatis insuper Filuc. tr. 20. c. 5. q. 6. n. 146. & q. 7. n. 149. Bonac. de irregul. d. 7. q. 4. p. 6. n. 10. Gasp. Hurtad. de irreg. d. 2. diff. 20. Arg. c. quare. Dist. 50. ubi ab Urbano II. ab impedimento Canonico immunitis pronunciat, qui occidit ob defensionem suae libertatis, unde inferitur, non solà defensione vitæ evitari irregularitatem; ratio quoque est, quòd irregularitas in hoc casu neque inducitur ex delicto; cum juxta jam dicta occisio talis vacet delicto, neque ex defectu lenitatis, qualis non intercurrit, dum inferenda imminet gravis injuria aliter non propulsabilis; & irregularitas solùm contrahitur, quando auctoritate publicà, hoc est, in bello justo, aut vi sententiæ judicialis quis occiditur & mutilatur.

3. Nihilominus contrarium, nimirum adhuc in dicto casu incurri irregularitatem etiam in defendendis rebus magni momenti, etsi id non exprimat, docent cum gl. in c. 2. h. t. Abb. ibidem. n. 2. Sylv. v. homicidium. 2. q. 16. n. 11. Nav. in man. c. 15. n. 4. ubi ait: id ipsum observare stylum Curiae Romanæ, qui jus facit, c. quam gravi. de crim. falsi. Molin. de just. tr. 3. d. 72. n. 3. Laym. cit. n. 9. n. 3. & alii fundantes se in variis Juribus Canonicis. Et primò quidem in Clem. si furiosus. h. t. dum ibi ab irregularitate excipitur solùm occisio facta propter servandam vitam propriam, adeoque non excipi factam ad defensionem bonorum temporalium à sensu contrario rectè inferitur, verùm respondetur cum Suar. l. c. n. 5. & Barb. loc. argum. juris. 27. n. 28. & 39. argumentum à contrario sensu non procedere in materia pœnali præsertim in irregularitate, nec esse sufficiens, ut irregularitas in tali censeatur expressa. Ad hæc, sicut in c. Clem. etsi solùm exprimat furiosus & dormiens, comprehenditur tamen etiam ebrius, item, etsi solùm loquatur de evitacione mortis, idem tamen sit de evitacione mutilationis; ita similiter, etsi in ea exprimat solùm defensio vitæ, non tamen propterea excluditur defensio bonorum temporalium. Pirh.

h. t. n. 87. cum Suar. l. c. n. 6. & 7. Secundò in c. h. t. dum ex verbis illius: te tuaque liberando; colligi volunt, ad evitandam irregularitatem necessariò requiri, ut unà cum bonis vita periclitetur. Verùm responderetur, dicta verba: te tuaque: accipienda non conjunctim, sed divisim, ita ut sensus sit: si te vel tua defendendo occideris alium, non eris irregularis, ne aliàs sequatur absurdum, quòd ob solam vitam defendendam non liceret alium occidere absque irregularitate. Ad hæc in materia favorabili, qualis est hæc, facienda est ampla interpretatio. Felin. in cit. c. 2. n. 5. Covar. l. c. n. 6. vers. sed & Suar. l. c. n. 8. & in iure sapius, ubi materia sic exigit, Et pro vel accipitur L. saepe. ff. de V. S. Tertio in c. suscepimus. h. t. dum ibi imputatum fuit Monachis ad culpam & irregularitatem, quòd fures seu latrones res eorum auferentes occiderint: Verùm responderetur, quòd excesserint moderamen inculpatæ tutelæ, ut patet ex eo, quòd occiderint fures rebus furtivis jam recuperatis, & res recuperatas aliò transferendo absque vitæ suæ & rerum periculo servare potuissent, antequam fures (quos ligaverant, & vel sic usi non tam licitâ defensione, quàm punitione propriâ auctoritate factâ) vinculis eximerent. Covar. l. c. vers. undecimò. Suar. n. 10. ad hæc, ut inquit Papa, fuerunt res illæ viles. Quarrò in c. significasti. h. t. ubi Presbyter, qui latroni ornamenta ecclesiæ asportanti, ligone arrepto, vulnus lethale infixerat, etsi id fecerit ad defendenda bona Ecclesiæ suæ curæ commissa, declaratur irregularis. Verùm responderetur, quòd nec Presbyter ille servaverit modum inculpatæ tutelæ, & usus defensione non necessariâ ad res salvandas, cum clamare potuisset, aliorumque opem implorare; siquidem parochiani statim adfuerunt & succurrerunt, ut Pirh. n. 90. cum Suar. n. 11. Unde ex his jam rectè inferit Pirh. hanc sententiã ex Jure Canonico sufficienter probari non posse. Nec denique multùm urget ratio adversariorum desumpta ex lege Charitatis, quâ quis tenetur vitam proximi præferre bonis suis temporalibus. Verum siquidem id est, dum proximus versatur in extrema vel gravi necessitate, & aliâ viâ juvari nequit; secus si in nulla necessitate constitutus, voluntariè & ex malitia res alienas invadit, tunc enim non tenemur res proprias dimittere, sed eas defendere possumus etiam occidendo invasorem, si eas alio modo servare nequimus; cum bona temporalia magni momenti necessaria sunt ad vitam propriam (quæ præferenda est vitæ proximi) sustentandam; ita Sylv. v. excommunicatio. 6. q. 9. Covar. cit. n. 6. Pirh. cit. n. 90.

CAPUT III.

De Homicidio justo & licito, privatâ aut publicâ auctoritate commissò, & irregularitate inde proveniente.

Quest. 244. An, & à quo justè & licitè occidi possit adulter?

1. **R** Esp. Primò: In foro contentioso licet parti impunè occidere adulterum deprehensum in adulterio cum filia, juxta L. patri. ff. de adulter. modò adfint sequentia, de quibus in cit. l. patri. & seq. nimirum, quòd pater eodem impetu occidat & filiam;

quòd filia sit in potestate patris, quòd illam occidat in domo sua vel generi, non autem alibi, quòd filia sit nupta, quòd deprehendatur in ipso adulterio, ita Clar. l. 5. §. homicidium. n. 48. qui id ipsum ita extendit, ut pater possit occidere adulterum, etiam si is sit Clericus, citrà quòd incurrat excommunicationem, & pœnas. c. si quis suadente. 17. q. 4. pro quo citat Bermond. de concub. fol. 267. n. 5. qui dicit communem, uti id ipsum de injiciente violentas ma-